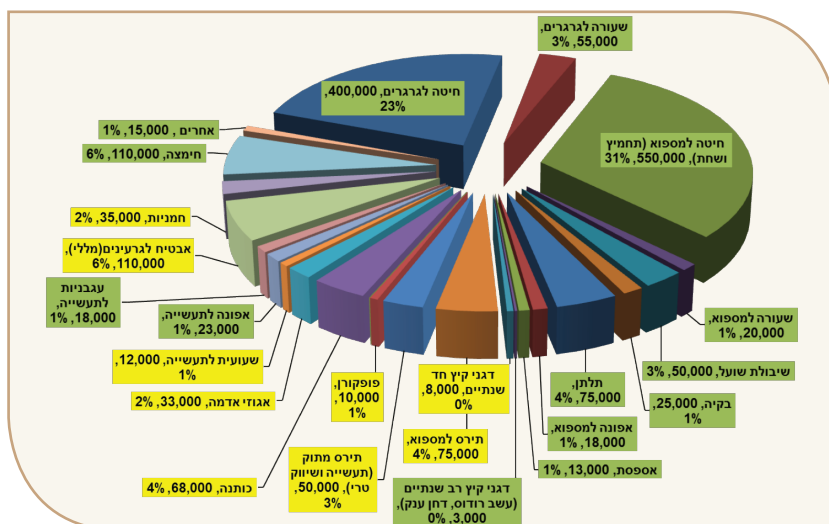

גידול מספוא – עקרונות, מגמות ותחזית שנתית

תקציר המצגת מכנס מגדלי צאן 29.07.2018

יואב גולן | רפרנט מספוא ומזונות גסים | שה"מ

גרף 1 – פריסת שטחי הגידול לפי הגידולים בענף הגד"ש 2017

ענף גידולי השדה עובר תמורות ושינויים רבים בשנים האחרונות שכן ישנם גידולים רווחים בהרבה מגידולי השדה אך אלו אינם מתאימים לכל האזורים והשטחים ולכן העוסקים בגידול השדה נדרשים לא פעם אחת למצוא ולהמציא פתרונות יצירתיים לבעיות שונות ומשונות. מרבית המגמות אשר פוקדות את החקלאות הישראלית משפיעות במישרין ובעקיפין על גידול המספוא. תחום המספוא הינו תחום עתיק יומין אשר בשנים האחרונות נתפס כגידול קטן ללא רווחים גדולים אך בעל דרישה קשיחה למדי ולכן תמיד פועלים בו וחוקרים תחום זה.

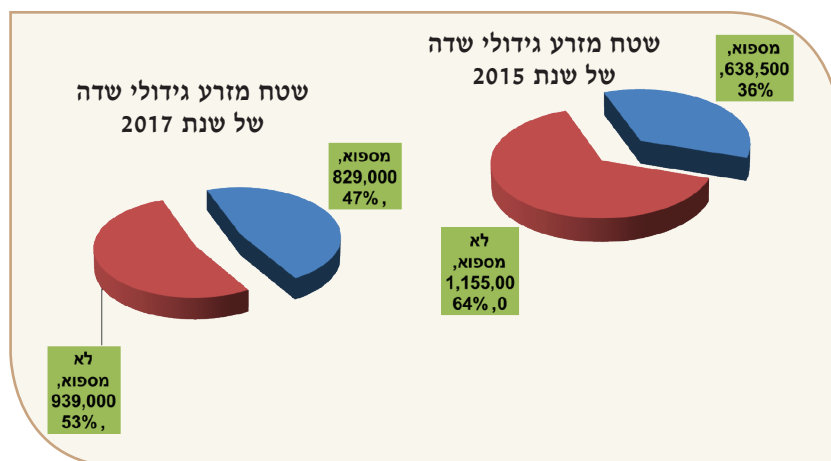
על מנת שנוכל לדבר במונחי מספוא ללא קושי בהבנה, ראשית נעמוד על מספר מושגי יסוד:

- מספוא – שם כולל למיני ירק, גרעינים ומזונות אחרים המגודלים ומוגשים כמזון לבהמות.
- מספוא מרוכז (מזון מרוכז) – מזון בעל תכולה אנרגטית גבוהה, מכיל בד"כ גרעינים שלמים או טחונים ומרכיבים נוספים.
- מספוא גס (מזון גס) – מכיל בד"כ את המרכיב הצמחי במספוא הכללי.
- מספוא יבש – קש ושחתות.
- שחת, חציר (Hay) – מספוא משומר יבש (כ-15-10 מים).
- מספוא לח – ירק טרי ותחמיצים.
- תחמיץ (Silage) – מספוא משומר במצב לח (כ-70-62 מים) על ידי חומצות אורגניות הנוצרות בתסיסה אנארובית.
- שחמיץ (Haylage) – מספוא משומר בלחות בינונית, בד"כ כפשרה לשימור מזון אשר איננו מתאים להחמצה, דוגמת משפחת הקטניות (כ-45 מים).

בשנת 2017 הם גידולי בעל מלאים או חלקיים אשר מתבססים על משקעי החורף. מגמה נוספת אשר משפיעה על גידולי המספוא היא חוסר באלטרנטיבות רווחיות בענף. מרבית הגידולים בענף הגד"ש תלויים בשווקים חיצוניים בחו"ל, עובדה זו גורמת לתנודתיות רבה במחיר למגדל בגידולים מסוימים הן בשל שער מט"ח נמוך והן בשל מגמות לא תלויות אשר משפיעות על המחירים העולמיים כגון מלחמת הסחר בין ארה"ב וסין. גידולי המספוא בשנים האחרונות נמצאים במצב של יציבות יחסית ולמרות שהמחיר למגדל אינו גבוה ישנם מגדלים המעדיפים לא לקחת את הסיכון ברווחיות גבוהה ולגדל מספוא. כתוצאה מכך ומסיבות נוספות אנו עדים לגדילת שטחי המספוא על חשבון שטחי הגידולים אשר אינם נחשבים כגידולי מספוא ישירים (גרף 2).

גידולי השדה הינו הענף אשר מעבד את השטח הרב ביותר מכלל השטח החקלאי במדינת ישראל, כ-1.5 מיליון דונם. מרבית הגידולים החקלאיים בגידולי השדה הינם גידולי פלחה חורף (בעל) אשר מסתמכים על גשמי החורף.

מספר מגמות משפיעות על גידול המספוא בארץ. העיקרית שבהן שינויים אקלימיים המתבטאים באירועי בצורת, הצטמצמות מספר ופיזור ימי הגשם לאורך עונת החורף. שינוי זה משפיע על גידולי המספוא בכך שגדל מאוד החלק היחסי של גידולי הפלחה על חשבון גידולי השלחין בהם יש להשקיע תמורות רבות שמרביתן נובעות מהצורך בהשקיה. התוצאה ממגמה זו היא עלייה יחסית של גידולי הדגן החורפי הן לגרעינים והן למספוא. ניתן לראות בגרף 1. כי מרבית הגידולים

גרף 2 - חלוקת שטח המזרע בשנים 2015 ו-2017 לפי גידולי מספוא ולא מספוא

הצבע הירוק מייצג את גידולי הבעל אשר מבוססים על משקעי החורף ואילו הצבע הצהוב מייצג את גידולי השלחין (גידולי הקיץ) אשר יש להשקותם על מנת לגדלם.

ניתן לראות כי בשנתיים בלבד שטח גידולי המספוא גדל משליש למחצית שטח גידולי השדה ויש להאמין כי זו מגמה שתשמר בשנים הקרובות

לסיכום, ניתן לצפות כי שטח גידולי המספוא יגדל על חשבון גידולי שדה אחרים. גידולי מספוא חדשים/ישנים ימצאו ויחזרו כגידול מספוא וזאת על מנת לענות על דרישת שוק בע"ח אשר מסיבות כאלו ואחרות רק גדלה. בנוסף אנו עדים לשינויים אקלימיים אשר לעת עתה גורמים לעליה הדרגתית בחלקם של גידולי המספוא החורפי בבעל על חשבון גידולי הקיץ המושקים, ובחינת גידולים נוספים אשר מתאימים יותר לגידול באזור חצי יבש (סמי-ארידי) כגידול מספוא. ▲

רוזנפלד - עבודות מסגרות

מבנים לחקלאות ולתעשייה - בנייה ואחזקה

יפתח: 054-5997311 | מייל: rozenfeld10@gmail.com
משרד: 077-6260585 | כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 183 כפר ורבורג